

СТРАДАЛЕЦ И ПОКРОВИТЕЛ НА БЪЛГАРСКАТА ЗЕМЯ

През 2002 година се изпълват 600 години от блажената кончина на последния Търновски патриарх свети Евтимий, комуто Бог бе отредил да види кървавия залез на средновековната българска държава и на самостоятелната ни родна Църква. Историята като вид човешко знание се стреми да изкове своя мяра и свое разбиране за понятия като свобода, робство, народност, Църква, вяра. Но историята трудно може да съзре вечното в себе си. Потопена в потока на времето, притисната в земното му русло, тя трудно може да различи струите на вечността, които се вливат в нея, напояват духовно сърцевината ѝ, подхранват нейния най-дълбок смисъл...

О, как потребен ни е свети патриарх Евтимий днес, когато клони към залез народностната и духовна свая на българина; днес, когато вредом се ширят духовно безпамятство и пустота, а богато придобитата от чужди земи тирания на пошлостта и разврата разпеня срамотиите си (срв. Иуда 1:13);

когато робуването на греха е провъзгласено за свобода, а свободата от греха е осмяна като робуване на отживели времето си предразсъдъци!

Последният Търновски първосветител изпи заедно с чедата си докрай чашата на страданията, подкрепяше, утешаваше, насърчаваше изтерзани до сетен предел души, безстрашно изобличаваше безчовечния завоевател. Сам той, самата му свята личност осияваше с незалязваща светлина първите черни дни на петвековното иго. И тази светлина светеше в мрака на робството и мракът я не обзе.

Де са днес архипастирите и пастирите, приемници на светоевтимиевия дух? Де е гласът на църковните водачи, де е техният жив пример? Кой да утеша, кой да подкрепи, кой да нахрани толкова изнурени, гладни и жадни за слово Божие души? Кой да просвети тънещите в тъмнина, кой да изобличи ония, що «злото наричат добро, и доброто – зло, тъмнината считат за светлина, и светлината за тъмнина, горчивото считат за сладко, и сладкото – за горчиво» (Ис. 5:20)? Днес сякаш времето иска да погълне вечността, а земята – да прокуди небето. Днес пастири пасат сами себе си и нехаят за стадото...

Ала жив е първопастирът на старославния Търнов и не секват молитвите му за нас пред престола на Животворящата Троица! Във време, вещаещо ново духовно робство, у мнозина може

би напирал вопълът, изтръгнал се от кървящите сърца на предците ни преди цели шест столетия: «На кого ни оставяш, добри пастирю?» И времето никога не ще обезсили напоения с вечната сила на живия Бог благослов на светия патриарх: «На Светата Троица ви предавам сега и во веки!»

Публикувано в календара на Българската Старостилна Православна Църква за 2002 г., с. 5–7.